

Урок Як держава захищає права дитини в сім'ї

Автор: Борщевська Катерина Михайлівна

Тема уроку: Як держава захищає права дитини в сім'ї. Що таке опіка, піклування, усиновлення.

Мета: дати уявлення про державні органи та установи, що опікуються правами дитини, підстави та процедуру позбавлення батьківських прав, поняття «усиновлення», «опіка», «піклування»; розповідати про підстави й процедуру позбавлення батьківських прав; розрізняти усиновлення та опіку й піклування; моделювати та розв'язувати правові ситуації; формувати свідоме ставлення щодо важливості й значення виховання дитини в сім'ї.

Мета уроку: ознайомити учнів з нормативними документами щодо захисту їх прав. Довести до учнів назви державних органів та установ, що опікуються правами дитини. Ознайомити учнів з підставами та процедурою позбавлення батьківських прав.

Форма проведення: інтерактивний урок.

Обладнання: Правознавство (практичний курс): підручн. для 9 кл. загальноосв. навч. закл. / Сутковий В.Л., Філіпенко Т.М. – К.: Генеза, 2009.

- Конституція України (статті 24, 51, 52, 92).
- Сімейний кодекс України (глави 13, 14 та ін.).
- Цивільний кодекс України (ст.295, 1261 та ін.).
- Житловий кодекс Української РСР (ст. 125 та ін.).
- Закон України «Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей».
- Закон України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування».
- Закон України «Про охорону дитинства»

Очікуваний результат уроку:

Поняття	Вміння
Опіка	називати державні органи та установи, що опікуються правами дитини. Розповідати про підстави та процедуру позбавлення батьківських прав. Розрізняти поняття «усиновлення», «опіка», «піклування». Висловлювати оціночні судження щодо порушення прав дитини в сім'ї.

Піклування	
------------	--

Епіграф до уроку:

Давайте менше говорити про обов'язки дітей, а більше про їхні права.

(Ж.Ж. Руссо).

Хід уроку

1. Організаційний момент.

2. Повторення вивченого матеріалу (домашнє завдання):

- **складіть есе-твір про:**

1. В взаємні права та обов'язки батьків і дітей.
2. В особисті немайнові права дітей.
3. В права батьків і дітей на майно.

3. Вивчення нового матеріалу.

- Як держава захищає права дитини в сім'ї.
- Опіка, піклування, усиновлення.

Вступне слово вчителя

Кожна дитина відчуває тепло і затишок, радість від того відчуття, що в неї є сім'я, що рідні люди піклуються про неї.

Звернення до учнів з пропозицією звернутися до статті 152 Сімейного кодексу України.

Учні дають аналіз цих статей. Учні складають схему «права дитини в сім'ї».

Слово вчителя

Але, нажаль, існують батьки, які порушують права дитини. В такому разі дитина має право «якщо дитина досягла віку 14 років, звернутися в органи опіки та піклування, суд щодо порушення її прав».

Опрацювання схеми з учнями

Мати, батько можуть бути позбавлені судом батьківських прав, якщо вона, він:
--

Не забрали дитину з пологового будинку або з іншого закладу охорони здоров'я без поважної причини і протягом 6 місяців не виявили щодо неї батьківського піклування

Ухиляються від виконання своїх батьківських обов'язків по вихованню дитини

Жорстоко поводяться з дитиною; засуджені за вчинення умисного злочину щодо дитини

Вдаються до будь-яких видів експлуатації дитини, примушують її до жебракування та бродяжництва

4. Закріплення матеріалу

4.1. Визначте, в яких із наведених випадків є підстави для позбавлення особи батьківських прав:

- Батько зачинив сина в кімнаті, щоб той зробив домашнє завдання.
- Мати дворічної дитини, залишившись без роботи й не маючи грошей на існування вкрала продукти в супермаркеті й була засуджена до двох років позбавлення волі.
- Батько примусив своїх семирічного сина та дев'ятирічну доньку жебракувати біля станції метрополітену в Харкові.
- Мати після народження сина зникла з пологового будинку та протягом року не цікавилась долею дитини, яка була передана до будинку малюка.

4.2. Учні об'єднуються в групи і, опрацьовуючи нормативні документи, зокрема, Сімейний кодекс України, Цивільний кодекс України (ст.280, ст.243, ст.244-245 Сімейного кодексу України; ст.58-59, ст.76-77 Цивільного кодексу України).

Працюють над питаннями: опіка, піклування, усиновлення.

Запитання

У чому різниця між всиновленням та опікою і піклуванням?

5. Підведення підсумків уроку.

«Уявний мікрофон» - учні висловлюють свою думку щодо нормативних документів, які регулюють захист прав дитини щодо насильства в сім'ї в Україні.

Рефлексія

1. Чому вважається, що дитина повинна виховуватись у сім'ї?

2. Як реалізується право на виховання в сім'ї дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківської опіки та піклування?

3. Які ще сучасні форми реалізації цього права вам відомі?

4. В яких випадках і яким чином держава захищає права дітей у сім'ї?

6. Заключне слово вчителя.

А діти - це і щастя, і турбота, відповідальність і тривога теж, без відпочинку й вихідних робота, любов така яка не має меж.

Н.Красоткіна

7. Домашнє завдання.

1. Опрацювати матеріал підручника.

2. Підготувати повідомлення «Стан світового та національного ринків праці».

3. Підготувати інформацію про благодійні акції, які проводяться у твоїй школі і в яких ти особисто брав участь (допомога людям похилого віку, інвалідам, дітям-сиротам тощо).